

38. Što je bio Sanedrin?

54 pitanja i odgovora o Isusu Kristu, pripremljenih od tima katoličkih teologa sa sveučilišta Navarra. Ovo je pitanje br. 38: „Što je bio Sanedrin?"

10.11.2009.

Prethodna pitanja

Vrhovni tribunal židovskih zakona bio je Sanedrin, s poslanjem upravljanja pravdom te tumačenja i primjene Tore, kako usmeno tako i pisano. S druge strane, predstavljao

je židovski narod pred rimskom vlašću.

Prema staroj tradiciji imao je 71 člana, nasljednika, kako se smatralo, poslova koje je obavljalo 70 staraca koji su Mojsiju pomagali provoditi pravdu. Dopunjavao se uključivanjem najvažnijih predstavnika svećenstva i članova najuglednijih obitelji, posebno tijekom perzijskog razdoblja, tj. od stoljeća V. – IV. pr. Kr.

Prvi se put spominje kao ime *gerousia* (Vijeće starješina) u vrijeme kralja Antioha III. Sirijskog (223.-187. prije Krista). Potvrđeno je da se naziv *synedrion* prvi put spominje za vladavine Hirkana II. (63.-40. godina prije Krista). Tada mu predsjedava hasmonejski kralj, koji je bio i veliki svećenik.

Herod Veliki je na početku svoje vladavine zapovjedio pogubljenje mnogih njegovih članova - četrdeset i

pet, prema Josipu Flaviju (Antiquitates iudaicae 15,6). Jer Vijeće se usudilo podsjetiti ga na granice unutar kojih se može odvijati njegova vlast. Zamijenili su ih oni koji su podilazili kraljevim htijenjima. Tijekom njegove vladavine, i poslije, u vrijeme Arhelaja, Veliko vijeće jedva je imalo neku važnost.

U vrijeme rimskih upravitelja, također za Poncija Pilata, Veliko vijeće ponovno vrši svoju pravosudnu funkciju u građanskim i kaznenim procesima, na području Judeje. U to vrijeme njegov odnos s rimskim upravom bio je korektan, a ostavljena razina autonomije bila je u skladu s rimskom politikom u osvojenim zemljama. Međutim, najvjerojatnije je da je *potestas gladii*, odnosno mogućnosti osude na smrt, bila sačuvana za rimskog upravitelja (*praefectus*), koji je, kao što je bilo uobičajno, u to vrijeme

primao od cara velike sudske ovlasti, između ostalih i to ovlaštenje. Iako je mogao raspravljati u kaznenom postupku Sanedrin nije mogao nikoga osuditi na smrt.

Na sastanku članova tijekom noći, radi ispitivanja Isusa, bilo je zapravo samo jedno prethodno istraživanje za suđenje pred rimskim prefektom sljedećeg jutra kako bi se isprofilirale optužbe koje podliježu smrtnoj kazni.

Bibliografía: Joachim Gnilka, *Jesús de Nazaret. Mensaje e historia* (Herder, Barcelona 1993); Antonio Rodríguez Carmona, *La religión judía. Historia y teología*, (B.A.C., Madrid 2001).

Francisco Varo

.....

hr-hr/article/38-sto-je-bio-sanedrin/
(19.03.2026.)